

USNESENÍ

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedy senátu JUDr. Jaroslava Vlašína a soudců Mgr. Radovana Havelce a JUDr. Tomáše Rychlého v právní věci žalobce: **A. M. M. S.**, zastoupeného Mgr. Ladislavem Bártou, advokátem se sídlem Purkyňova 6, Ostrava, proti žalovanému: **Ministerstvo vnitra**, se sídlem Nad Štolou 3, Praha 7, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Krajského soudu v Ostravě ze dne 22. 3. 2021, č. j. 19 Az 60/2020 – 32, o návrhu žalobce na vydání předběžného opatření,

t a k t o :

Návrh žalobce ze dne 30. 4. 2021 na vydání předběžného opatření, jímž by soud žalovanému uložil, aby do pravomocného rozhodnutí o této kasační stížnosti zajistil strpění pobytu žalobce na území České republiky, **s e z a m í t á .**

O d ů v o d n ě n í :

[1] Žalobce (dále jen „stěžovatel“) se kasační stížností domáhá zrušení v záhlaví uvedeného rozsudku krajského soudu, kterým byla zamítnuta jeho žaloba proti rozhodnutí žalovaného ze dne 12. 11. 2020, č. j. MV-175841-2/OM-2020.

[2] Stěžovatel v kasační stížnosti požádal o vydání předběžného opatření, kterým by Nejvyšší správní soud uložil žalovanému povinnost zajistit strpění stěžovatelova pobytu na území České republiky. Návrh odůvodnil odkazem na usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 20. 12. 2018, č. j. 3 Azs 142/2018 – 24, z něhož citoval, že „ [s] obledem na novelu soudního řádu správního provedenou zákonem č. 303/2011 Sb. nelze nadále aplikovat judikaturu Nejvyššího správního soudu, podle níž je možné přiznáním odkladného účinku kasační stížnosti kromě odložení účinků soudního rozhodnutí sistovat též účinky rozhodnutí žalovaného správního orgánu. Toto judikatura [...] totiž vycházela z tehdejšího právního stavu, kdy podle tehdy účinného § 38 odst. 3 s. ř. s. byl návrh na uložení předběžného opatření nepřijatelný, pokud bylo možné návrhu na zahájení řízení přiznat odkladný účinek nebo nastával-li tento účinek ze zákona.“ Stěžovatel v této souvislosti v návrhu poznamenal, že krajský soud nepřiznal stěžovatelově žalobě proti rozhodnutí žalovaného odkladný účinek, a protože se obává správního vyhoštění a po návratu do vlasti také trestního stíhání a újmy na zdraví a životě, rozvrácení soukromého a rodinného života a znemožnění účasti v řízení před soudem, navrhuje vydání předběžného opatření.

[3] V souvislosti s obavou o účast v soudním řízení stěžovatel citoval z usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 16. 8. 2012, č. j. 4 As 56/2012 – 58, ze dne 8. 6. 2016,

č. j. 2 Azs 131/2016 – 24 a ze dne 30. 5. 2019, 1 Azs 157/2019 – 29. Z uvedené judikatury vyplývá, že pro řádný výkon práva na spravedlivý proces je nezbytné, aby stěžovatel mohl setrvat na území České republiky do skončení řízení o kasační stížnosti a že újma ve výkonu tohoto práva spočívající v nuceném opuštění České republiky před skončením soudního řízení je nepoměrně větší, než jaká přiznáním odkladného účinku může vzniknout jiným osobám. Pokud navíc stěžovatel požádal o udělení mezinárodní ochrany v zařízení pro zajištění cizinců, ve kterém se nachází na základě rozhodnutí o správním vyhoštění, je v obdobném postavení jako stěžovatel, který brojí proti rozhodnutí o správním vyhoštění. Je-li přitom přezkoumáváno takovéto rozhodnutí, je újma hrozící stěžovateli z jeho výkonu zřejmá již ze samotné povahy tohoto rozhodnutí přinejmenším, pokud jde o zajištění práva na spravedlivý proces a práva respektování soukromého a rodinného života.

[4] Zásah do soukromého a rodinného života stěžovatel odůvodnil tvrzením, že na území České republiky žije s partnerkou, které její sociální a zdravotní omezení brání v tom, aby žila jinde než v České republice.

[5] Žalovaný k podanému návrhu poznamenal, že se v dané věci jedná o přezkum rozhodnutí další opakované žádosti ve smyslu § 2 odst. 1 písm. g) zákona č. 325/1999 Sb., o azylu (dále jen „zákon o azylu“). Nynější stěžovatelova žádost tak byla v pořadí již druhou opakovanou žádostí o mezinárodní ochranu. Dále uvedl, že usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 30. 5. 2019, č. j. 1 Azs 157/2019 – 29, z něhož stěžovatel dovozuje důvodnost svého návrhu, bylo překonáno usnesením rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 16. 6. 2020, č. j. 8 Azs 339/2019 – 38. Poukázal rovněž na to, že se stěžovatel omezuje pouze na citaci judikatury a nijak nespécifikuje důvody, pro které by měl Nejvyšší správní soud právě jeho návrhu vyhovět.

[6] K věci samé uvádí Nejvyšší správní soud následující. Soudu je zajisté známo usnesení rozšířeného senátu ze dne 16. 6. 2020, č. j. 8 Azs 339/2019 – 38, na něž poukazuje žalovaný. Rozšířený senát v něm dospěl k závěru, že „[o]dkladný účinek je možno přiznat v řízení o kasační stížnosti ve vztahu k rozhodnutí správního orgánu i v těch situacích, kdy o odkladném účinku krajský soud vůbec nerozhodoval nebo návrhu na přiznání odkladného účinku nevyhověl (§ 107 s. ř. s. ve spojení s § 73 s. ř. s.).“

[7] Rozšířený senát Nejvyššího správního soudu dále v citovaném usnesení uvedl, že „domáhá-li se stěžovatel odložení všech účinků rozhodnutí správního orgánu, je nutno tuto žádost posoudit podle jejího obsahu jako žádost o přiznání odkladného účinku, nikoliv jako žádost o nařízení předběžného opatření. Současně je třeba říci, že nařízení předběžného opatření či odložení účinků rozhodnutí správního orgánu je urgentní, bezodkladná záležitost. Zákon to zdůrazňuje požadavkem, aby soud o návrhu rozhodl bez zbytečného odkladu; není-li tu nebezpečí z prodlení, do 30 dnů od podání návrhu (§ 38 odst. 3 s. ř. s., resp. § 73 odst. 4 s. ř. s.). V situaci, kdy je nepochybné, čeho se stěžovatel návrhem na zatímní úpravu poměrů domáhá, by bylo již jen zbytečným „procesním cvičením“, pokud by ho soud upozorňoval na to, že volí nesprávný institut, a vyzýval jej k formální změně v označení návrhu. Zákonný požadavek na bezodkladné rozhodnutí soudu o takovémto návrhu tedy vylučuje zdlouhavé procesní postupy spojené s výzvami na patřičnou formální úpravu návrhu.“

[8] Nejvyšší správní soud však v předložené věci stěžovatelův návrh na vydání předběžného opatření obsahově neposoudil jako návrh na přiznání odkladného účinku kasační stížnosti, neboť kdyby tak učinil, odkladný účinek stěžovatelově kasační stížnosti eventuálně přiznal a sistoval účinky správního rozhodnutí, na právním postavení stěžovatele by to nic nezměnilo. V předložené věci se totiž jedná o další opakovanou žádost o mezinárodní ochranu ve smyslu

pokračování

§ 2 písm. g) zákona o azylu, o níž žalovaný zastavil řízení podle § 11a odst. 3 téhož zákona. Podle § 87a odst. 3 zákona o azylu se přitom na žadatele, který podal další opakovanou žádost, nevztahují práva a oprávnění, která by mu jako žadateli o udělení mezinárodní ochrany podle tohoto zákona a zvláštních právních předpisů náležela. Stěžovatel by proto návrhem na přiznání odkladného účinku nemohl docílit toho, aby mohl na českém území setrvat až do právní moci rozhodnutí Nejvyššího správního soudu o jeho kasační stížnosti, neboť takové oprávnění jako žadatel, který podal další opakovanou žádost, nemá. Návrhem na vydání předběžného opatření by však této možnosti docílit mohl.

[9] Nejvyšší správní soud proto posoudil stěžovatelův návrh přesně tak, jak byl podán, tedy jako návrh na vydání předběžného opatření. Po zhodnocení rozhodných skutečností dospěl k závěru, že návrhu nelze vyhovět.

[10] Podle § 38 odst. 1 zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního (dále jen „s. ř. s.“) „[b]yl-li podán návrh na zahájení řízení a je potřeba zatímně upravit poměry účastníků pro hrozící vážnou újmu, může usnesením soud na návrh předběžným opatřením účastníků uložit něco vykonat, něčeho se zdržet nebo něco snášet. Ze stejných důvodů může soud uložit takovou povinnost i třetí osobě, lze-li to po ní spravedlivě žádat.“

[11] I v řízení o kasační stížnosti má Nejvyšší správní soud pravomoc vydat předběžné opatření (srov. usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 24. 5. 2006, č. j. Na 112/2006 – 37, č. 910/2006 Sb. NSS). Pro takový postup musí být kumulativně splněny tyto podmínky: 1. podání návrhu na zahájení řízení ve věci samé, 2. návrh na vydání předběžného opatření a 3. potřeba zatímně upravit poměry účastníků pro hrozící vážnou újmu.

[12] První dvě podmínky stěžovatel splnil, neboť proti rozsudku krajského soudu podal kasační stížnost, již zahájil řízení ve věci samé, a současně v ní navrhl vydání předběžného opatření. Nejvyšší správní soud se proto zabýval pouze třetí podmínkou, tj. zda stěžovateli hrozí vážná újma, pro kterou je nutné dočasně upravit jeho poměry.

[13] *Vážná újma* ve smyslu § 38 odst. 1. s. ř. s. je neurčitý právní pojem, který soud interpretuje vždy v souvislosti s konkrétními okolnostmi předložené věci. Podle odkazovaného usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 24. 5. 2006, č. j. Na 112/2006 – 37, lze za vážnou újmu označit tak intenzivní zásah do právní sféry navrhovatele, který představuje natolik zásadní narušení, že po navrhovateli nelze spravedlivě požadovat, aby jej třeba i dočasně snášel. Za vážnou újmu tak lze označit zejména intenzivní zásahy do intimní sféry navrhovatele, do jeho vlastnických práv či do jiných jeho subjektivních práv, zejména těch, která mají povahu práv ústavně zaručených.

[14] Ohrožení zdraví či života, stejně jako zásah do rodinného a soukromého života či práva na spravedlivý proces by samozřejmě mohly znamenat vážnou újmu, pro niž by bylo třeba vydat předběžné opatření. Tato potřeba však v řízení musí vyjít najevo. Stěžovatel je proto povinen existenci této hrozby nejen tvrdit, ale i prokázat (srov. usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 5. 4. 2018, č. j. 5 As 47/2018 – 129).

[15] Stěžovatel se ve svém návrhu omezil pouze na nekonkrétní tvrzení, podle kterého je ohroženo jeho právo na spravedlivý proces. Judikatura, ze které stěžovatel tuto újmu bez dalšího dovozuje, však již byla, jak správně poznamenal žalovaný, překonána usnesením rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 16. 6. 2020, č. j. 8 Azs 339/2019 – 38.

Rozšířený senát v tomto usnesení uvedl, že „*obecně vyjádřený zájem cizozemského stěžovatele na osobní účasti v řízení o kasační stížnosti či jeho právo být v kontaktu s advokátem a s tím související ochrana spravedlivého procesu nemohou být samy o sobě bez dalších individuálních okolností důvodem pro přiznání odkladného účinku kasační stížnosti.*“ Z uvedeného vyplývá, že povinnost cizince vycestovat z území České republiky sama o sobě nemůže ohrozit cizincovo právo na spravedlivý proces a má-li být ohrožení tohoto práva důvodem pro přiznání odkladného účinku kasační stížnosti, je nezbytné, aby stěžovatel uvedl, jaká konkrétní procesní práva budou nepřiznáním odkladného účinku kasační stížnosti ohrožena a konkrétně čím a proč je jeho osobní účast v řízení opravdu nezbytná. Stejně závěry přitom lze vztáhnout i na návrh na vydání předběžného opatření. Stěžovatel však žádné individuální důvody v tomto směru neuvedl, Nejvyšší správní soud proto zohlednil skutečnost, že stěžovatel je v řízení zastoupen advokátem a že o kasační stížnosti v souladu s § 109 odst. 2 s. ř. s. rozhoduje zpravidla bez jednání a jeho tvrzení o znemožnění účasti před soudem nepřisvědčil.

[16] Žádné konkrétní důvody stěžovatel neuvedl ani k ostatním tvrzeným důvodům vážné újmy. K ohrožení svého zdraví a života neuvedl vůbec nic a rozvrat soukromého a rodinného života odůvodnil nekonkrétním odkazem na partnerský život s tím, že sociální a zdravotní omezení brání jeho partnerce v tom, aby žila jinde než v České republice. Předběžné opatření má, stejně jako institut odkladného účinku, mimořádnou povahu a jako takové je vyhrazeno jen pro ty nejzávažnější případy. Tato mimořádnost proto Nejvyššímu správnímu soudu neumožňuje, aby o vydání předběžného opatření rozhodl pouze na základě nekonkrétních tvrzení, z nichž ani při sebelepší vůli nelze seznat, jakou povahu a intenzitu tvrzená újma má a zda je její hrozba vůbec reálná.

[17] Jelikož stěžovatel neuvedl a ani neprokázal, že mu hrozí vážná újma, nesplnil třetí z výše uvedených podmínek nezbytných pro vydání předběžného opatření. Nejvyšší správní soud proto rozhodl tak, že se návrh stěžovatele na vydání předběžného opatření podle § 38 odst. 1 s. ř. s. ve spojení s § 120 s. ř. s. zamítá.

Poučení: Proti tomuto usnesení **nejsou** opravné prostředky přípustné (§ 53 odst. 3 s. ř. s.).

V Brně dne 27. května 2021

JUDr. Jaroslav Vlašín
předseda senátu